

IVXV registreerimisteenus

Spetsifikatsioon

Versioon 1.0

20. september 2017

14 lk

Dok IVXV-SRT-1.0

Sisukord

Sisukord	2
1 Registreerimisteenus	3
1.1 Registreerimisteenus protokollis	3
1.2 Registreerimisteenuse liidesed	4
1.3 Osapoolte nõuded registreerimisteenusele	5
Töötleja	6
Hääletaja	6
Kogumisteenus	7
Registreerimisteenus	7
1.4 Registreerimisteenuse realiseerimine	7
RFC 6960 - OCSP	8
RFC 3161 - PKIX	8
SK - ATO	10
2 Viited	13
Kirjandus	14

Registreerimisteenus

Registreerimisteenus on teenus, mille abil Kogumisteenus registreerib kõik Hääletajalt saadud hääled. Pärast hääletamisperioodi lõppu edastab Kogumisteenus talletatud hääled Töötlejale ning Registreerimisteenus edastab registreeritud hääled Töötlejale.

Registreerimisteenus aitab tagada e-urni terviklust. Eeldame et Kogumisteenusel puudub võimalus võltsida digitaalallkirja ning sellisel moel tekitada juurde hääli või muuta juba talletatud hääli. Riskina säilib võimalus, et Kogumisteenus ei anna kõiki talletatud hääli Töötlejale üle. Häälte valikulise üleandmise riski maandamiseks kasutab IVXV protokoll täiendavat Registreerimisteenust, kuhu Kogumisteenus iga talletatud hääle registreerib. Hääletajal on protokollikohaselt võimalus korrektses registreerimises veenduda – Registreerimisteenuse digitaalselt allkirjastatud kinnitus konkreetse hääle registreerimise kohta esitatakse ka konkreetsele hääletajale.

1.1 Registreerimisteenus protokollis

Kogumisteenus saadab Registreerimisteenusele enda poolt allkirjastatud registreerimiskorralduse (edaspidi KORRALDUS), mis sisaldab hääle identifikaatorit ja allkirjastatud hääle räsi:

$$\text{KORRALDUS} = \text{Sign}_K(V_id, \text{Hash}(\text{VOTE}))$$

Registreerimisteenus veendub, et KORRALDUS on allkirjastatud Kogumisteenuse poolt, talletab KORRALDUSE hilisemaks väljastamiseks ning vastab Kogumisteenusele oma poolt allkirjastatud registreerimiskinnitusega (edaspidi KINNITUS), mis allkirjastab algset KORRALDUST ning KINNITUSE väljastamise aega:

$$\text{KINNITUS} = \text{Sign}_R(\text{Hash}(\text{KORRALDUS}), t)$$

Kogumisteenus tagastab nii KINNITUSE kui KORRALDUSE valijarakendusele, Hääletaja saab teate hääle positiivsest talletamisest ainult KINNITUSE ja selle aluseks olnud KORRALDUSE edukal verifitseerimisel.

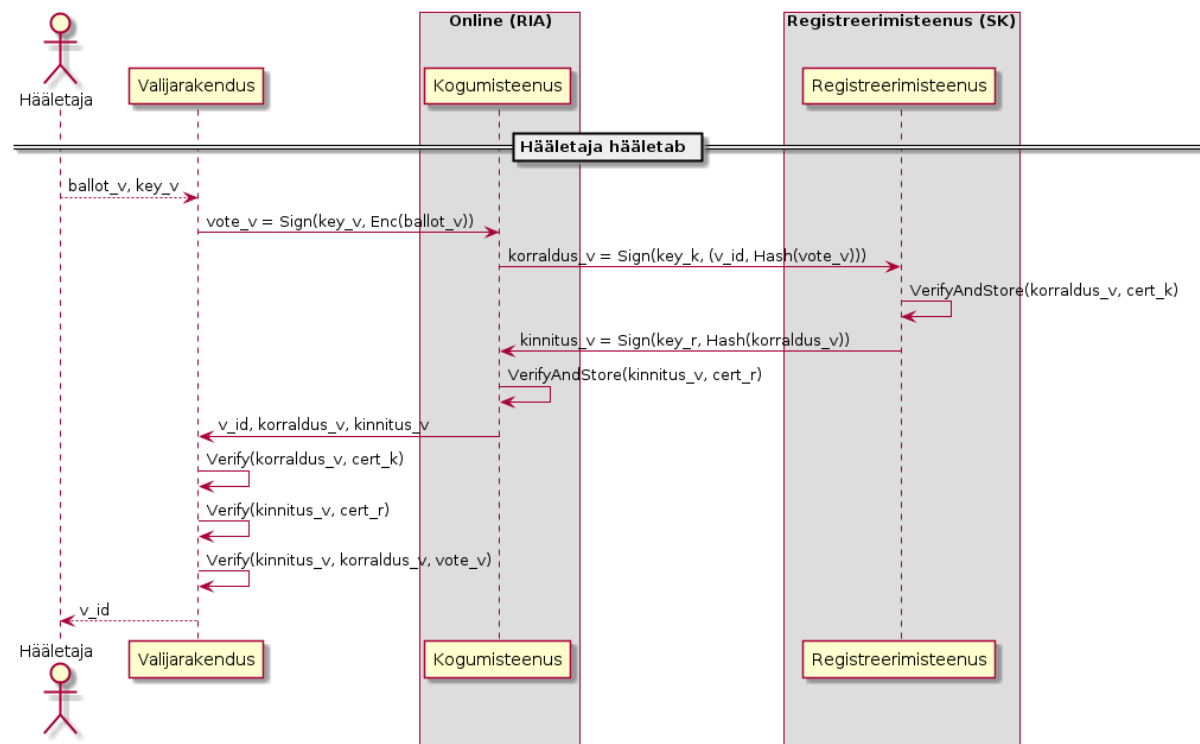
Hääletamisperioodi lõppedes edastab Registreerimisteenus Kogumisteenuse poolt tehtud KORRALDUSED Töötlejale.

Registreerimisteenus peab Töötlejale algselt andma üle vähemalt loendi:

```
(V_id, Hash(VOTE))
```

Kui Registreerimisteenus annab üle ainult ülalkirjeldatud loendi, siis peab ta hiljem oleme võimeline andma loendi nõutud elemendile vastava korralduse:

```
(V_id, Hash(VOTE)), Sign_K(V_id, Hash(VOTE))
```


Joonis 1. Registreerimisteenuse roll hääletamisel

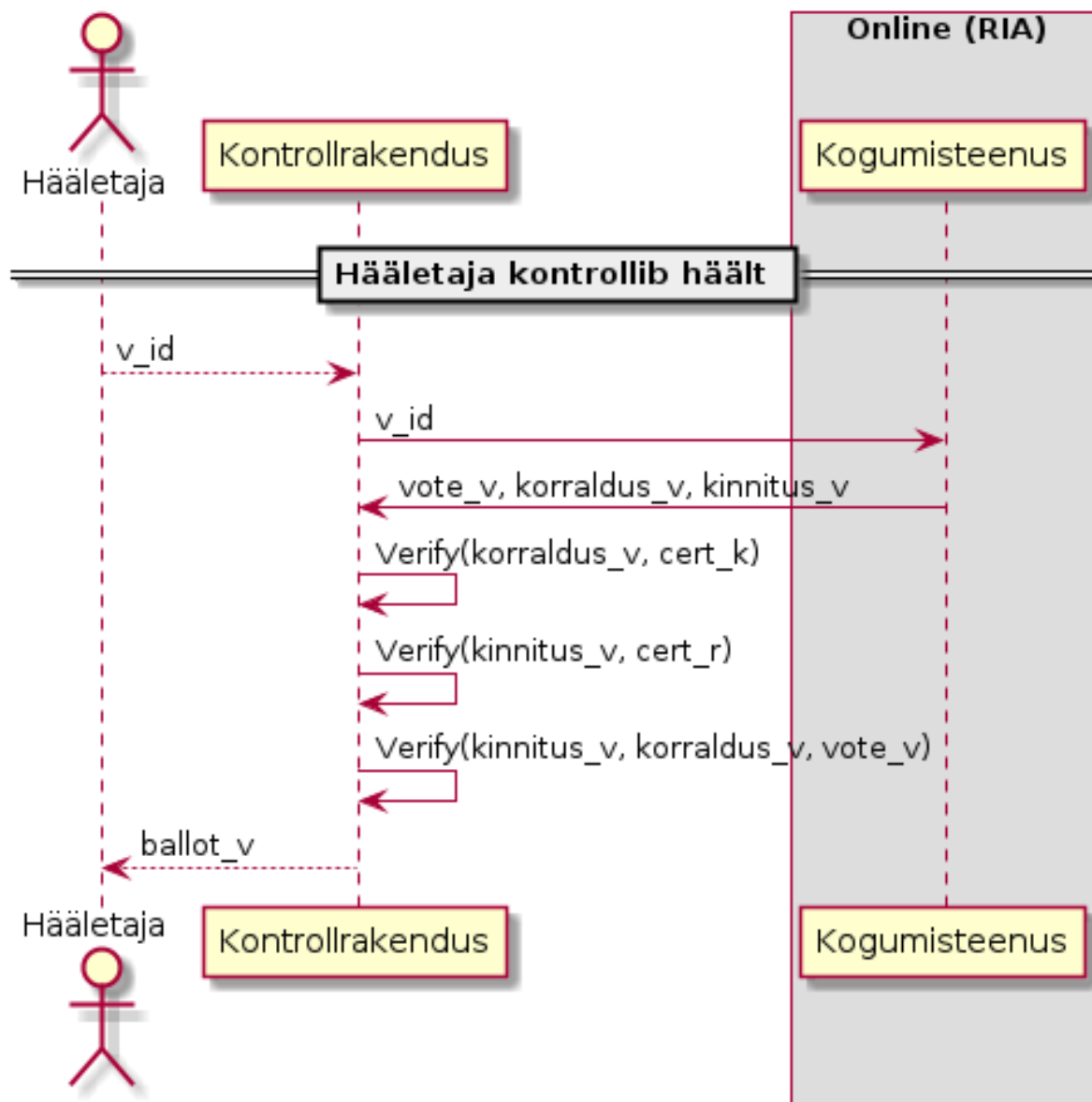
1.2 Registreerimisteenuse liidesed

Registreerimisteenusel on kaks liidest

1. KORRALDUSTE vastuvõtmise ja KINNITUSTE väljastamise liides;
2. KORRALDUSE alusel väljastatud KINNITUSTE loetelu ja nende aluseks olnud KORRALDUSTE väljastamise liides.

Registreerimisteenuse funktsionaalsuseks on Kogumisteenusele KINNITUSTE väljastamine, väljastatud KINNITUSTE ja neile aluseks olevate KORRALDUSTE säilitamine ja hilisem Töötlejale üleandmine.

Kui Registreerimisteenus osutab teenust mitmele erinevale osapoolele, siis peab olema garanteeritud, et konkreetse valimisega seotud Kogumisteenuse KORRALDUSED

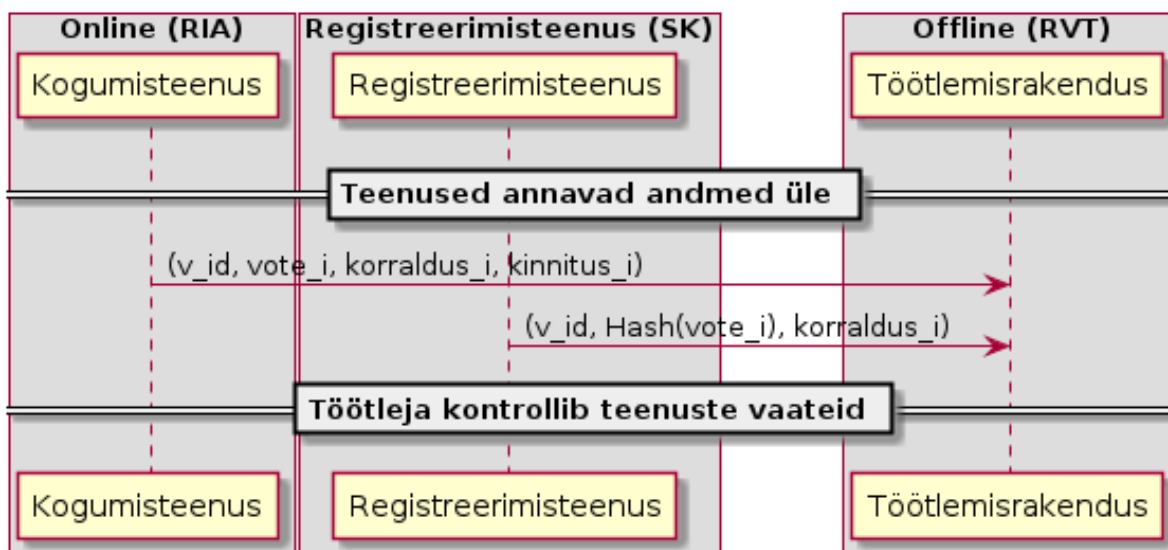

Joonis 2. Registreerimisteenuse roll hääle kontrollimisel

ja neile vastavad KINNITUSED on Valijarakenduse ja Kontrollrakenduse poolt kontrollitavalt eristatavad teiste osapoolte KORRALDUSTEST ning neile vastavatest KINNITUSTEST. Vastasel juhul võib tekkida olukord, kus Kogumisteenus küll registreerib hääle, kuid info sellest ei jõua Töötlejani.

Registreerimisteenus peab olema võimeline kõiki Kogumisteenuse poolt tulnud KORRALDUSI üle andma.

1.3 Osapoolte nõuded registreerimisteenusele

Joonis 3. Registreerimisteenuse roll häälte üleandmisel

Töötleja

Töötleja ülesanne on muuhulgas tuvastada,

1. millised Kogumisteenuse poolt üle antud hääled lähevad lugemisele ja
2. kas Kogumisteenus on jätnud hääli üle andmata.

Töötleja töö tulemusena selguvaid erisusi tuleb lahendada ning siin on järgmised 3 juhtumit:

1. Kogumisteenus annab Töötlejale üle allkirjastatud hääle koos KINNITUSega, Registreerimisteenus annab Töötlejale üle Kogumisteenuse KORRALDUSE, mille alusel KINNITUS anti - vaidlust ei ole, kui konkreetne hääl oli antud Hääletaja jaoks viimane, siis suunatakse ta lugemisele.
2. Kogumisteenus annab Töötlejale üle allkirjastatud hääle koos KINNITUSega, Registreerimisteenus ei anna Töötlejale selle hääle kohta midagi üle. Kuna KINNITUS on Registreerimisteenuse poolt allkirjastatud, siis on viga Registreerimisteenuse poolel. Kui konkreetne hääl oli antud Hääletaja jaoks viimane, siis suunatakse ta lugemisele.
3. Registreerimisteenus annab Töötlejale üle Kogumisteenuse KORRALDUSE, Kogumisteenus ei anna Töötlejale vastava räsiga häält üle. Kuna KORRALDUS on Kogumisteenuse poolt allkirjastatud, siis on viga Kogumisteenuse poolel ning antud hääl tuleb üles otsida.

Hääletaja

Hääletaja jaoks on oht, et Kogumisteenus võib tema hääle 'unustada'. Nõuetekohase KINNITUSE nägemine annab Hääletajale kindluse, et väline osapool garanteerib tema hääle Töötlejani jõudmist. Kindluse jaoks on oluline:

1. KINNITUS on Registreerimisteenuse poolt allkirjastatud;
2. KINNITUSES sisalduv algne KORRALDUS on Kogumisteenuse poolt allkirjastatud;
3. usaldus, et Registreerimisteenus on võimeline KINNITUSE andmise fakti meeles pidama;
4. usaldus, et Registreerimisteenus on võimeline KINNITUSE andmise kohasust Töötlejale tõestama;
5. usaldus, et Kogumisteenusel ei ole võimalik hankida alternatiivset valekinnitust, mis Valijarakenduses verifitseerub, kuid Töötlejani ei jõua.

Kogumisteenus

Kogumisteenuse jaoks on oht et, Registreerimisteenuse poolt üleantud KINNITUSTE ja talletatud häälte vaated erinevad. Kogumisteenuse poolt KORRALDUSELE antud allkiri on Kogumisteenuse garantii, et Registreerimisteenuse poolt ei saa tekkida fiktiivseid KINNITUSI, mida Kogumisteenus tegelikult nõudnud pole.

Kogumisteenus talletab kõiki Registreerimisteenuse vastuseid. Kuna need on allkirjastatud, siis on täiendav info oluline vaid siis kui Kogumisteenus väidab, et mingit KORRALDUST ei ole antud, kuigi Registreerimisteenus on (v_id, Hash(VOTE)) esitanud. Sellisel juhul saab Registreerimisteenus esitada terve Kogumisteenuse KORRALDUSE (või vähemalt selle allkirjastatud komponendi)

Registreerimisteenus

Registreerimisteenus on huvitatud, et vaidlusolukordades, kus Kogumisteenus jätab midagi üle andmata, oleks tal võimalik oma tegevuse korrektsust tõestada. Oluline on tagada:

1. Kogumisteenuse poolt konkreetse valimise raames antavad KORRALDUSED on teiste klientide poolt esitatud KORRALDUSTEST kontrollitavalt eristatavad.
2. Kogumisteenus ei saa juba esitatud KORRALDUSTE kohta väita, et ta neid ei esitanud.

1.4 Registreerimisteenuse realiseerimine

Puristlik vaade on käsitleda Registreerimisteenust seni maailmas mitteeksisteerinud nähtusena ning realiseerida uus teenus, mis täidab täpselt neid nõudmisi ja seda protokolliga.

Praktiline probleem on Registreerimisteenuse osutajas, kus Eestis on ideaalkandidaadiks SK ning uue ja tüütu teenuse osutamine tuleks neile käepäraseks teha täites samas Registreerimisteenuse algset eesmärki. Seetõttu on laual kaks võimalikku olemasolevatel protokollidel baseeruvat teenust Registreerimisteenuse saavutamiseks.

RFC 6960 - OCSP

Registreerimisteenuse idee sai alguse asjaolust, et meil on juba olemas de-facto registreerimisteenus, kes näeb kõiki hääletamise fakte - OCSP protokollil baseerub sertifikaatide kehtivuskinnitusteenus. OCSP on lihtne protokoll, kus päring on allkirjastatud ja vastus on allkirjastatud.

Olemasolevat OCSP teenust on võimalik kasutada registreerimisteenusena järgmistel tingimustel:

1. teenus toetab allkirjastatud OCSP päringuid
2. teenus on võimeline talletama ja üle andma ajavahemikus konkreetse kliendi käest tulnud allkirjastatud päringuid

Eesti ID-kaardi kontekstis tähendab see, et täiendav OCSP kehtivuskinnitus tuleb võtta ka Mobiil-ID häälte korral, kuna DigiDoc teenuse poolt võetud kehtivuskinnitus ei täida registreerimistöendi funktsiooni.

Registreerimisteenuse realiseerimine OCSP protokollil vahendusel toimub kasutades laiendust nonss.

1. Kogumisteenus teeb OCSP teenusele allkirjastatud päringu, kus kasutatakse laiendust nonss, mille väärtuseks on allkirjastatud hääle räsi.
2. Vastavalt OCSP protokollile tagastatakse OCSP teenuse allkirjastatud vastuses päringus sisaldunud nonss. Teisisõnu saadetakse Kogumisteenusele Registreerimisteenuse allkirjaga kinnitus konkreetse räsi eksisteerimise kohta.

Hääle räsi kodeerimiseks võib kasutada MessageImprint andmestruktuuri:

```
MessageImprint ::= SEQUENCE {
    hashAlgorithm      AlgorithmIdentifier,
    hashedMessage      OCTET STRING }
```

Vastavalt Registreerimisteenuse nõuetele peab OCSP teenusel baseeruv Registreerimisteenus olema võimeline üle andma loetelu kinnitatud häälte räsidest ning vaidluste lahendamiseks peab olema võimeline tõestama, et konkreetne hääle räsi sattus üleantavasse loetelusse põhjusel, et Kogumisteenus vastavasisulise päringu saatis.

Teisisõnu peab OCSP teenusel baseeruv Registreerimisteenus talletama OCSP päringute nonsse ning andma üle päringuvastuste aluseks olnud päringuid.

RFC 3161 - PKIX

PKIX on ajatembeldusprotokoll, kus usaldatav kolmas osapool kinnitab oma allkirjaga andmete eksisteerimist konkreetsetel ajahetkel. Protokoll koosneb ühest päringust ja vastusest.

Ajatemplipäring:


```

TimeStampReq ::= SEQUENCE {
  version          INTEGER { v1(1) },
  messageImprint   MessageImprint,
  --a hash algorithm OID and the hash value of the data to be
  --time-stamped
  reqPolicy        TSAPolicyId          OPTIONAL,
  nonce            INTEGER              OPTIONAL,
  certReq          BOOLEAN              DEFAULT FALSE,
  extensions        [0] IMPLICIT Extensions OPTIONAL }

```

Ajatembeldatavad andmed esitatakse teenusele messageImprint koosseisus räsina. TimeStampReq ei sisalda endas päringu esitaja allkirja.

ATO vastus ajatemplipäringule:

```

TimeStampResp ::= SEQUENCE {
  status           PKIStatusInfo,
  timeStampToken   TimeStampToken      OPTIONAL }

TimeStampToken ::= ContentInfo
  -- contentType is id-signedData ([CMS])
  -- content is SignedData ([CMS])

TSTInfo ::= SEQUENCE {
  version          INTEGER { v1(1) },
  policy           TSAPolicyId,
  messageImprint   MessageImprint,
  -- MUST have the same value as the similar field in
  -- TimeStampReq
  serialNumber     INTEGER,
  -- Time-Stamping users MUST be ready to accommodate integers
  -- up to 160 bits.
  genTime          GeneralizedTime,
  accuracy         Accuracy            OPTIONAL,
  ordering         BOOLEAN              DEFAULT FALSE,
  nonce            INTEGER              OPTIONAL,
  -- MUST be present if the similar field was present
  -- in TimeStampReq. In that case it MUST have the same value.
  tsa              [0] GeneralName      OPTIONAL,
  extensions        [1] IMPLICIT Extensions OPTIONAL }

```

TimeStampResp on ATO poolt digitaalselt allkirjastatud konteiner, mis sisaldab endas päringu koosseisus saadud messageImprint'i ning nonssi.

Registreerimisteenuse huvides on, et Kogumisteenuse päring oleks signeeritud. Kuna RFC 3161 ei toeta allkirjastatud päringuid on alternatiiviks kasutada mõnda laiendust, mis võimaldab Kogumisteenuse signatuuri edastamist. See laiendus tuleks teenuse poolt ajatempli koosseisus ka tagasi saata.

SK - ATO

SK ATO realiseerib RFC 3161 protokoll. SK ATO on usaldusteenuse osutaja eIDAS' e mõttes. SK ATO on läbinud vastavusauditi, mis ühest küljest tõstab teenuse usaldusväärsust, teisest küljest teeb keeruliseks teenuse ümberseadistamise.

SK ATO teenindab kõiki kliente üle avaliku interneti kättesaadava liidese abil, kõik vastused allkirjastatakse sama võtmega, nende kliendipõhine eristamine ei ole võimalik, mis teeb SK ATO oma puhtal kujul Registreerimisteenuse osutamiseks sobimatuks. Põhimõtteliseks takistuseks Registreerimisteenuse turvaeesmärgi täitmisel on asjaolu, et ajatempli põhjal puudub võimalus tuvastada, kas see on vastus Kogumisteenuse päringule talletatud hääle kohta või midagi muud asjasse mitte puutuvat.

Teoreetiliselt saab probleemi lahendada kasutades laiendusi ajatemplipäringus, mille ATO vastuse koosseisus kliendile tagastab. SK ATO ei toeta laiendusi kliendi poolt esitatavas ajatemplipäringus ning RFC 3161 ei sõnasta laienduste tagasipeegeldamise nõuet ühemõtteliselt.

SK ATO talletab pikaajaliselt nii ajatemplipäringuid kui ajatemplivastuseid, mis loob olulise eelduse selle kasutamiseks Registreerimisteenusena. Ainus võimalus teha seda teenuse eIDAS vastavuskinnitust ohustamata on kasutada ära ajatemplipäringu nonssi. See on ASN.1 INTEGER andmetüüp kuhu saab kodeerida suvalise struktuuriga andmeid, mis teeb võimalikuks järgmise skeemi:

Enne hääletamist:

1. Kogumisteenus genereerib allkirjastamisvõtme ja sertifikaadi.
2. Kogumisteenus annab sertifikaadi Korraldajale üle.
3. Kogumisteenus seadistab ennast SK ATO'd kasutama.

Hääletamise ajal:

1. Valija saadab hääle talletamiseks.
2. Kogumisteenus räsib hääle, allkirjastab räsi ning võtab räsile ajatempli, kasutades ajatemplipäringu TimeStampReq nonssina oma allkirja sellel räsil.
3. SK ATO töötleb ajatemplipäringut kooskõlas RFC 3161 nõuetega ning väljastab allkirjastatud ajatempli.
4. Kogumisteenus vahendab ajatempli Valijarakendusele, mis teostab järgmised kontrollid:
 - 4.1 ajatempel on SK ATO poolt allkirjastatud,
 - 4.2 ajatempel sisaldab nonssi,
 - 4.3 ajatemple sisaldab tema hääle räsi,
 - 4.4 nonss on Kogumisteenuse poolt allkirjastatud valija hääle räsi.

Peale hääletamist:

1. Korraldaja annab SK'le ajavahemiku ja Kogumisteenuse sertifikaadi
2. SK otsib kõigi selle ajavahemiku ajatemplipäringute ja vastuste hulgast neid, millel

- 2.1 on nonss,
- 2.2 nonss dekodeerub kokkuleppeliseks andmestruktuuriks,
- 2.3 andmestruktuur verifitseerub Kogumisteenuse sertifikaadiga.
- 3. SK annab üle kõik leitud ajatemplipäringud ja ajatemplid.
- 4. Kogumisteenus annab üle kõik ajatemplipäringud, ajatemplid ja hääled.
- 5. Töötleja analüüsib andmeid vastavalt protokollile

NB! Selline otsing ei ole standardses ATO tarkvaras realiseeritud, kuid selle realiseerimise korral saab SK ATOD Registreerimisteenusena kasutada.

- 1. KINNITUS on Registreerimisteenuse poolt allkirjastatud;
- 2. KINNITUSES sisalduv algne KORRALDUS on Kogumisteenuse poolt allkirjastatud;
- 3. Usaldus, et Registreerimisteenus on võimeline KINNITUSE andmise fakti meeles pidama;
- 4. Usaldus, et Kogumisteenusel ei ole võimalik hankida alternatiivset valekinnitust, mis Valijarakenduses verifitseerub, kuid Töötlejani ei jõua
- 5. Usaldus, et Registreerimisteenus on võimeline KINNITUSE andmise kohasust Töötlejale tõestama;
- 6. Registreerimisteenuse poolt ei saa tekkida fiktiivseid KINNITUSI, mida Kogumisteenus tegelikult nõudnud pole
- 7. Kogumisteenus ei saa juba esitatud KORRALDUSTE kohta väita, et ta neid ei esitanud

Nonssi vorming:

```
Signature ::= SEQUENCE {
    signingAlgorithm AlgorithmIdentifier,
    signature          ANY DEFINED BY signingAlgorithm
}

AlgorithmIdentifier ::= SEQUENCE {
    algorithm OBJECT IDENTIFIER,
    parameters ANY DEFINED BY algorithm OPTIONAL
}
```

Sõnumiks võtame juba olemasoleva TimeStampReq.messageImprint DER-kodeeringu:

```
MessageImprint ::= SEQUENCE {
    hashAlgorithm AlgorithmIdentifier,
    hashedMessage OCTET STRING
}
```

RSA kasutamisel allkirjastamiseks. Signature.signingAlgorithm.algorithm sõltub sõnumi hashAlgorithmist:

```
pkcs-1 OBJECT IDENTIFIER ::= { iso(1) member-body(2) US(840)
↳rsadsi(113549) pkcs(1) 1 }

sha-1WithRSAEncryption OBJECT IDENTIFIER ::= { pkcs-1 5 }
sha224WithRSAEncryption OBJECT IDENTIFIER ::= { pkcs-1 14 }
sha256WithRSAEncryption OBJECT IDENTIFIER ::= { pkcs-1 11 }
sha384WithRSAEncryption OBJECT IDENTIFIER ::= { pkcs-1 12 }
sha512WithRSAEncryption OBJECT IDENTIFIER ::= { pkcs-1 13 }
```

Signature.signingAlgorithm.parameters puudub või on NULL.

Signature.signature on OCTET STRING, mis sisaldab RSA signatuuri sõnumil.

Viited

- [HMVW16] Sven Heiberg, Tarvi Martens, Priit Vinkel, Jan Willemsen, Improving the verifiability of the Estonian Internet Voting scheme. In Robert Krimmer, Melanie Volkamer, Jordi Barrat, Josh Benaloh, Nicole Goodman, Peter Y.A. Ryan, Oliver Spycher, Vanessa Teague, Gregor Wenda (Eds.), The International Conference on Electronic Voting E-Vote-ID 2016, 18-21 October 2016, Lochau/Bregenz, Austria, TUT Press, pp. 213-229, ISBN 978-9949-83-022-0
- [TK2016] Tehniline kirjeldus. arenduse hange, Vabariigi Valimiskomisjon, 2016
- [ÜK2016] Elektroonilise hääletamise üldraamistik ja selle kasutamine Eesti riiklikel valimistel. Elektroonilise Hääletamise Komisjon, Tallinn 2016